

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2242-5900 ต่อ 5741

เรื่อง สถานีกลางกรุงเทพอภิวัฒน์: ศูนย์กลางระบบคมนาคมทางรางที่ใหญ่ที่สุดในอาเซียน
ผู้เรียบเรียง นางอารียา สุขโต วิทยากรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 2 สำนักวิชาการ
ออกอากาศ มีนาคม 2566

“สถานีกลางกรุงเทพอภิวัฒน์” นามพระราชทานของศูนย์กลางระบบรางของประเทศ หรือสถานีกลางบางซื่อ โดยการรถไฟแห่งประเทศไทยได้ก่อสร้างโครงการศูนย์กลางระบบราง ตามแผนแม่บทการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมของประเทศ เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาโลจิสติกส์ของไทยให้มีความโดดเด่น เป็นศูนย์กลางคมนาคมในรูปแบบสถานีรถไฟที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในภูมิภาคอาเซียน สามารถเชื่อมโยงทุกการเดินทางทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ที่พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานนามชื่อศูนย์กลางระบบราง เพื่อเป็นสิริมงคลแก่การรถไฟฯ และปวงชนชาวไทย “สถานีกลางกรุงเทพอภิวัฒน์” มีความหมายว่า ความเจริญรุ่งเรืองแห่งกรุงเทพมหานคร เป็นสถานีรถไฟหลักแห่งใหม่ของการรถไฟแห่งประเทศไทย ทดแทนสถานีรถไฟกรุงเทพหรือสถานีหัวลำโพง

สถานีกลางกรุงเทพอภิวัฒน์ มีขนาด 24 ขานขาลา รถไฟทางไกล มี 8 ขานขาลา ประกอบด้วยรถไฟชานเมือง 4 ขานขาลา รถไฟความเร็วสูง 10 ขานขาลา รถไฟเชื่อมต่อนานาชาติแอร์พอร์ตลิงก์ 2 ขานขาลา และรถไฟฟ้ายานต่าง ๆ ที่เชื่อมต่อ คือ รถไฟฟ้ายานสีน้ำเงิน รถไฟฟ้ายานสีเขียว และรถไฟฟ้ายานสีม่วง เมื่อกล่าวถึงความทันสมัยของสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในพื้นที่สถานีกรุงเทพอภิวัฒน์ มีการพัฒนาและยกระดับให้เป็นศูนย์กลางระบบคมนาคมทางรางที่ใหญ่ที่สุดในอาเซียน มีความแตกต่างจากสถานีกรุงเทพหรือสถานีหัวลำโพงเดิม เนื่องจากถูกออกแบบให้เป็นสถานีระบบปิด มีระบบรักษาความปลอดภัยที่เข้มงวดเทียบเท่าท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ซึ่งผู้โดยสารที่ไม่มีตั๋วโดยสารรถไฟจะไม่ได้รับอนุญาตให้ขึ้นไปบนชั้นขานขาลาของสถานีซึ่งถือเป็นพื้นที่เขตหวงห้าม อีกทั้งการพัฒนาภายในสถานีกรุงเทพอภิวัฒน์ นับเป็นการนำร่องสถานีอัจฉริยะ (Smart Station) ด้วยเทคโนโลยี 5G ซึ่งประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างเต็มรูปแบบแห่งแรกในประเทศไทยและในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยสถานีกลางกรุงเทพอภิวัฒน์ จะเป็นศูนย์กลางแห่งการเดินทาง ทั้งทางบก ทางราง เชื่อมโยงไปถึงทางน้ำและทางอากาศเข้าไว้ด้วยกัน

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สถานีกรุงเทพอภิวัฒน์สร้างภายใต้แนวคิดการออกแบบเพื่อมวลชน (Universal Design) เพื่อรองรับการใช้บริการที่สะดวก ปลอดภัย สำหรับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน เช่น ระบบขานขาลาสีสูง 110 เซนติเมตร ที่สะดวกต่อการขึ้น-ลงจากขบวนรถไฟ โดยพื้นที่ขานขาลาจะอยู่ระดับเดียวกับพื้นรถ ความเพียงพอและทันสมัยของห้องสุขา ระบบปรับอากาศของชั้นจำหน่ายตั๋วโดยสารและที่พักรอ

พื้นที่จอดรถยนต์และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ซึ่งสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนได้เป็นอย่างดี หากเจาะลึกถึงเทคโนโลยีอันทันสมัยที่นำมาให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวก อาทิ (1) หุ่นยนต์ต้อนรับ SRT Bot นวัตกรรมหุ่นยนต์บริการที่สนทนาโต้ตอบได้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ให้บริการข้อมูล การเดินทาง, การแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว, ให้บริการช่วยเหลือผู้เดินทาง, สำรวจ รักษาความปลอดภัยพื้นที่ และตรวจวัดอุณหภูมิด้วยระบบภาพ รวมทั้งบริการแจ้งเตือนและช่วยเหลือในสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งจะส่งข้อมูล ไปยังเจ้าหน้าที่โดยตรงแบบ Real-Time (2) สมาร์ทวีลแชร์ (Smart Wheelchair) เพื่ออำนวยความสะดวก แก่ผู้ใช้วีลแชร์ มีระบบเซ็นเซอร์วัดระยะเพื่อแจ้งเตือนการเข้าใกล้สิ่งของต่าง ๆ รวมถึงหยุดเมื่อเข้าถึงระยะที่ใกล้ โดยผู้ใช้ระบุจุดหมายของวีลแชร์ให้สามารถเคลื่อนที่อัตโนมัติไปยังพื้นที่เป้าหมายและสามารถกลับมาพื้นที่ จุดรับบริการได้ (3) AI Security สามารถเชื่อมต่อกับระบบโทรทัศน์วงจรปิด CCTV ของอาคารสถานีกลาง กรุงเทพมหานคร ได้ไม่น้อยกว่า 121 ตัว พร้อมทั้งเรียกดูภาพจากเครื่องบันทึกหลายเครื่อง โดยแสดงผล บนจอภาพเดียวกัน ทั้งในรูปแบบภาพปัจจุบันและภาพย้อนหลังได้ การตรวจจับคนเดินล้ำเส้นเหลือง รวมทั้ง วิเคราะห์ผู้โดยสารที่มีความเสี่ยงจะเกิดอุบัติเหตุกรณีคนเป็นลมหรือลมชัก จะส่งสัญญาณไปยังเจ้าหน้าที่ แบบ Real-Time (4) MEC (Multi-Access Edge Computing) ซึ่งเป็นระบบที่เป็นหัวใจสำคัญของการทำโซลูชัน และรองรับการต่อยอด Use Case 5G ในอนาคต เพื่อให้เกิดการเข้าถึงที่รวดเร็วและมีความหน่วงในการทำงานต่ำ (Low latency) ทำให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงระบบและข้อมูลที่เก็บอยู่ที่ดาต้าเซ็นเตอร์ในสถานีกลาง กรุงเทพมหานคร ได้โดยตรง โดยไม่ต้องมีการส่งข้อมูลกลับสู่เครือข่ายเน็ตเวิร์คหลัก จึงมีความปลอดภัยสูง ในการใช้งาน เนื่องจากข้อมูลจะมีการรับ-ส่งอยู่ภายในระบบของสถานี

นับเป็นการเชื่อมต่อการเดินทางและการขนส่งมวลชนทุกรูปแบบ ที่ประชาชนสามารถเชื่อมการเดินทาง ไปยังทุกจุดหมาย พร้อมเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้เส้นทางรถไฟเป็นแกนหลัก ของแผนแม่บทระบบขนส่งมวลชนทางรางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาจราจรในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยบูรณาการร่วมกันกับระบบรถไฟทางไกลที่สามารถเชื่อมโยงการเดินทางไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ อีกทั้งสามารถ เชื่อมต่อกับระบบขนส่งมวลชนอีกหลายโครงข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิต ในการเดินทางของประชาชน อันเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งที่สำคัญของระบบขนส่งคมนาคมของประเทศ

บรรณานุกรม

จาก “สถานีกลางบางซื่อ” สู่ “สถานีกลางกรุงเทพอภิวัฒน์” สถานีอัจฉริยะ 5G. (3 มกราคม 2566).

ฐานเศรษฐกิจ. สืบค้น 10 มกราคม 2566 จาก <https://www.thansettakij.com/business/economy/544721>

ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นการเปิดใช้ “สถานีกลางกรุงเทพอภิวัฒน์” คึกคัก. (26 ตุลาคม 2565).

สืบค้น 12 มกราคม 2566 จาก <https://www.thailandplus.tv/archives/626182>

รู้จักสถานีกลางกรุงเทพอภิวัฒน์. (29 กันยายน 2565). ไทยรัฐออนไลน์. สืบค้น 12 มกราคม 2566

จาก <https://www.thairath.co.th/lifestyle/life/2513661>

สถานีกลางกรุงเทพอภิวัฒน์ นครวิถี ธานีรthy. (11 พฤศจิกายน 2565). สืบค้น 6 ธันวาคม 2565

จาก <https://eatfuntravel.com/travel/320>